

Innst. S. nr. 117

(2000-2001)

Innstilling fra justiskomiteen om billighetserstatning av statskassen

St.prp. nr. 35 (2000-2001)

Til Stortinget

Billighetserstatningsutvalgets arbeid

Etter redegjørelsen for Billighetserstatningsutvalgets arbeid inntatt i St.prp. nr. 76 (1999-2000) har utvalget behandlet 225 saker. Det er innvilget billighetserstatning i 90 av disse med til sammen kr 7 235 000. Erstatningsutbetalingene i de enkelte sakene ligger mellom kr 30 000 og kr 200 000.

Utskrift av Billighetserstatningsutvalgets vedtak og dokumentene i klagesakene følger vedlagt proposisjonen som uttrykt vedlegg.

Klagesaker

Sak nr. 1

NN, født 1935, har søkt om billighetserstatning på grunnlag av mangelfull behandling av tuberkulose.

Statens helsetilsyn påpekte bl.a. at med den tuberkulosesmitten som var påvist hos søker i 1947, burde røntgenundersøkelse av ryggen vært utført på et tidligere tidspunkt. Helsetilsynet mente i tillegg at søker burde ha vært gitt muligheten til medikamentell behandling for å begrense skaden, og anbefalte billighetserstatning med kr 150 000.

Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget var av den oppfatning at det anbefalte beløpet var satt noe høyt sett i forhold til det offentliges forhold og at annen behandling ikke med sikkerhet hadde hindret utviklingen. Billighetserstatning ble tilkjent med kr 100 000.

Søkeren har klaget over erstatningens størrelse. Han viser til journalen fra Rikshospitalets nevrokirurgiske avdeling som ble tilgjengelig for ham først etter at saken var avgjort av Billighetserstatningsutvalget, og mener at det i journalen fremkommer opplysninger som fjerner den tvilen som var tilstede under første gangs behandling av søknaden.

Helsetilsynet viser til sin tidligere tilråding om billighetserstatning på kr 150 000, og opprettholder denne.

Komiteen slutter seg til Helsetilsynets anbefaling og tilrår at erstatningsbeløpet settes til kr 150 000.

Sak nr. 2

NN, født 1925, har søkt om billighetserstatning for skader som følge av strålebehandling mot halsen. Fra 1992 har det vært nødvendig med kunstig luftrørsåpning.

Helsetilsynet bemerket at selv om bindevevsdannelse normalt var en innkalkulert risiko ved strålebehandling, var søkers plager langt større enn hva som kunne ansees påregnelig, og tilsynet anbefalte derfor en billighetserstatning på kr 100 000.

Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Helsetilsynets vurdering og konklusjon, og søker ble innvilget billighetserstatning med kr 100 000.

Søker klager fordi han synes erstatningen er altfor liten, at han har store smerter og at han har måttet slutte å arbeide tidlig i livet.

Helsetilsynet viser til at det ikke er gitt nye medisinske opplysninger, og opprettholder sin tidligere tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 3

NN, født 1930, har søkt om billighetserstatning på grunnlag av skade etter radiumbehandling.

Helsetilsynet viste til at søker ble født med navlesnor rundt halsen og at det som følge av dette utviklet seg blåfarging av huden på hals, hake og underleppe. For å fjerne misfarging ble det gitt gjentatte behandlinger med radium der også kjeveben, tenner og tannanlegg ble utsatt for stråling. Dette har medført en kronisk smertetilstand og varige benskader. Helsetilsynet mente søker hadde kommet spesielt uheldig ut, og anbefalte billighetserstatning med kr 75 000. Justisde-

partementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Helsetilsynets vurdering, og billighetserstatning ble innvilget med kr 75 000.

I klagen anfører søker at hun bør tilkjennes et høyere beløp som står i rimelig forhold til den feilbehandlingen hun ble utsatt for, og de lidelsene hun er påført.

Statens helsetilsyn finner ikke grunn til å endre sin tidligere tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 4

NN, født 1930, har søkt om billighetserstatning på grunnlag av påstand om feilbehandling etter fjerning av høyre bryst samt strålebehandling av eggstokkene.

Helsetilsynet viste bl.a. til at røntgenbehandlingene hun fikk etter operasjonen for brystkreft var velbegrunnede og rutinemessige, og at bivirkningene var kjente og påregnelige. Billighetserstatning ble ikke anbefalt. Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Helsetilsynets vurdering, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen anfører søker at når Helsetilsynet uttaler at hennes plager kan skyldes Sjøgrens syndrom, burde hun ha blitt innkalt til oppfølging. Videre anfører hun at Helsetilsynet uriktig har lagt til grunn at hun har samtykket i strålebehandlingen.

Statens helsetilsyn viser bl.a. til at strålebehandlingen og stråledosene som ble gitt var i samsvar med praksis på det aktuelle tidspunkt, og presiserer at de ikke har lagt til grunn at søker har Sjøgrens syndrom. Statens helsetilsyn opprettholder sin tidligere tilråding i saken.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 5

NN, født 1943, har søkt om billighetserstatning på grunn av gal diagnose og feilaktig medisinsk behandling av hennes hoftelidelse i barndommen.

Helsetilsynet la til grunn at søkers plager mest sannsynlig stammer fra medfødt hofteliddysplasi, men kunne ikke fastslå om behandlingen av henne var tilfredsstillende, da dokumentasjonen i saken var mangelfull. Helsetilsynet fant det ikke dokumentert at søker hadde fått stilt gal diagnose eller at hun for øvrig var feilbehandlet, og anbefalte ikke erstatning. Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til denne vurderingen, og billighetserstatning ble ikke innvilget.

Vedtaket er påklaget.

Helsetilsynet opprettholder sin tidligere tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 6

NN, født 1945, har søkt om billighetserstatning på grunnlag av feildiagnose og feilmedisinering ved X sykehus.

Statens helsetilsyn viste til at diagnosen som var stilt syntes å være riktig, og at behandlingen og medisineringen hadde fulgt anerkjente retningslinjer. Billighetserstatning ble ikke anbefalt. Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Helsetilsynets vurdering, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

Søker fastholder i klagen at medisinerne han har benyttet har vært uten virkning.

Helsetilsynet opprettholder sin tidligere tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 7

NN, født 1964, har søkt om billighetserstatning på grunnlag av at hun ikke ble undersøkt for medfødt hofteluksasjon ved fødeavdelingen ved X sykehus etter fødselen.

Statens helsetilsyn viste til at søker ble omsorgsfullt undersøkt i nyfødtp perioden, også for å avsløre medfødt sykdom i hofteleddene (Ortolains prøve). At prøven ikke tydet på såkalt hofteluksasjon kunne ikke innebære at hun hadde hatt et uheldig møte med helsevesenet. Billighetserstatning ble derfor ikke anbefalt. Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til denne vurderingen, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen vises det til at søker er frarøvet muligheten til å leve et normalt liv. Hun føler seg misforstått og mener at vedtaket er gjort uten å se de totale problemene i sammenheng.

Statens helsetilsyn opprettholder sin tidligere tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 8

NN, født 1960, har søkt om billighetserstatning med påstand om at det ikke var tatt tilstrekkelig hensyn til hans rygglidelse (Scheuermanns sykdom) i forbindelse med rådgivning ved yrkesvalg, og at dette hadde medført forverring av hans grunnlidelse.

Helsetilsynet viste til at søker fikk rygglidelsen diagnostisert ved røntgen i 1981. Tilsynet fant det lite sannsynlig at søker ikke var meddelt resultatet av røntgenundersøkelsene, som gjennom årene ble gjentatt flere ganger. Det ble ansett som lite sannsynlig at de formene for tyngearbeide som søker hadde hatt etter at skjelettet var utvokst, hadde forverret hans grunnlidelse. Helsetilsynet anbefalte ikke billighetserstatning. Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Helsetilsynets vurdering, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen fremholdes det at det først var da søker byttet lege i 1998 at det ble gitt orientering og veiledning om hva hans kroniske rygglidelse innebar mht. bl.a. yrkesmessige begrensninger.

Helsetilsynet opprettholder sin tidligere anbefaling.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 9

NN, født 1954, har søkt om billighetserstatning på grunnlag av skade som følge av feil stilt diagnose ved X kommunale legesenter i 1991. Søker har en medfødt sykdom som består av små utposninger på hjernens pulsårer. Disse utposningene kan bryte slik at blod strømmer ut i selve hjernevevet eller mellom hinnene på utsiden av hjernen.

Statens helsetilsyn bemerket at søkers tilstand først ble oppfattet som migrene. Det var lite sannsynlig at ny blødning kunne vært forhindret selv med en tidligere sykehusinnleggelse, og billighetserstatning ble ikke anbefalt. Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Helsetilsynets vurdering, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

Søker anfører i klagen at han er uenig i Helsetilsynets vurderinger og at primærlegen burde ha oppdaget blødningene før.

Helsetilsynet opprettholder sin tidligere tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 10

NN, født 1957, har søkt om billighetserstatning på grunnlag av behandlingen hun fikk ved X sykehus i forbindelse med en sirkulasjonsforstyrrelse.

Statens helsetilsyn mente at det fikk alvorlige konsekvenser for søker at den diagnostiske og terapeutiske innsatsen startet for sent. Billighetserstatning ble anbefalt med kr 100 000.

Justisdepartementet viste til at det etter Billighetserstatningsutvalgets praksis ikke gis billighetserstatning i saker hvor søker har fått andre utbetalinger for samme forhold. I denne saken ble det inngått forlik i forbindelse med en rettssak hvor hun fikk kr 80 000. Justisdepartementet kunne derfor ikke anbefale billighetserstatning. Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Justisdepartementets vurdering, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen anfører søker at hun er kjent med at det er tilkjent billighetserstatning til andre, selv om de også har mottatt utbetalinger fra forsikringsselskap.

Statens helsetilsyn opprettholder sin tidligere tilråding. Justisdepartementet bemerker at billighetserstatning skal være en siste utvei for å få en økonomisk ytelse. Om det til tross for dette ved en feil skulle være utbetalt erstatning tidligere, taler ikke det for å innvilge erstatning i dette tilfellet.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 11

NN, født 1953, har søkt om billighetserstatning på grunnlag av dårlig oppfølging fra helsevesenet etter to trafikkulykker. Røntgenundersøkelser fra 1998 avdekket tegn til et gammelt brudd i hans høyre hånd, men dette bruddet ble ikke oppdaget og behandlet i 1970, og påstås å være årsaken til hans plager i dag.

Statens helsetilsyn viste til at søkers vedvarende plager og funksjonstap kan være en del av senvirkningene etter hans to armbrudd i ungdomsårene. Helsetilsynet konkluderte med at søker er blitt tilfredsstillende behandlet, og billighetserstatning ble derfor ikke anbefalt. Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Helsetilsynets vurdering, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen utdyper søker sin tidligere anførsel.

Statens helsetilsyn opprettholder sin tidligere tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 12

NN, født 1980, har søkt om billighetserstatning på grunnlag av at hun skal ha blitt skadet av en trippelvaksine da hun var år gammel. Hun er psykisk og fysisk utviklingshemmet og avhengig av hjelp hele døgnet.

Statens helsetilsyn fant det overveiende sannsynlig at søker lider av "tuberøs sklerose", og at denne ikke er fremkalt av vaksineringsen. I ettertid kunne det fastslås at sykdommen overveiende sannsynlig hadde debutert før vaksineringsen. Helsetilsynet fant på denne bakgrunn ikke å kunne tilrå billighetserstatning.

Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Helsetilsynets vurdering. Billighetserstatningsutvalget bemerket at årsaksforholdet til søkers hjerneskader er prøvet for domstolene og at det er rettskraftig avgjort at feilbehandling ikke er bevist. Billighetserstatningsutvalget kan ikke overprøve denne rettsavgjørelsen.

I klagen viser søker til de påkjenningene hun og hennes familie har vært utsatt for og usikkerheten som knytter seg til hennes diagnose og hennes videre behandling.

Helsetilsynet opprettholder sin tidligere tilråding.

Komiteen legger til grunn at spørsmålet om årsakssammenheng mellom vaksineringsen og søkers skade, og om det offentliges ansvar i den forbindelse, anses avgjort ved domstolenes behandling. Komiteen vil imidlertid ut fra en konkret helhetsvurdering av de omstendigheter som for øvrig foreligger i saken anbefale at det ytes billighetserstatning med kr 50 000.

Sak nr. 13

NN, født 1967, har søkt om billighetserstatning på grunnlag av for sen diagnostisering av epilepsi som medførte at hun ble psykisk utviklingshemmet. Det er også anført at hun fikk en kneskade etter en kneoperasjon i 1983.

Statens helsetilsyn mente at det var uten betydning for utviklingen av søkers betydelige mentale svekkelse at krampetilbøyelighetene i årene 1969 til 1973 ble oppfattet som feberkramper. Videre ble noen få dagers utsettelse av kneoperasjonen i 1983 ansett å være uten betydning for hennes kneproblemer i de følgende årene. Helsetilsynet anbefalte på denne bakgrunn ikke

billighetserstatning. Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til denne vurderingen, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen stilles det spørsmålsteget ved om det forelå en hjerneskade fra fødselen av.

Statens helsetilsyn opprettholder sin tidligere tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 14

NN, født 1968, har søkt om billighetserstatning på grunnlag av følgetilstand etter behandling for nyrekreft i 1968/1969.

Statens helsetilsyn pekte på at følgetilstandene må anses som påregnelige komplikasjoner. Det ble videre påpekt at det sannsynligvis var uheldig at søker på egenhånd avsluttet hormonbehandlingen da hun var 17 år gammel. Det var grunn til å tro at sykehuset hadde tilkjennegitt at det dreide seg om en erstatningsbehandling for mangelfull hormonproduksjon, og at denne forutsetningsvis skulle være langvarig. Billighetserstatning ble derfor ikke anbefalt. Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til denne vurderingen, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

Søker klager fordi hun mener saksbehandlingen i Statens helsetilsyn er mangelfull. Hun påpeker at Helsetilsynet ikke har innhentet journaler fra Y og Z klinikker ved X sykehus, og at hennes primærlege ikke er kontaktet i forbindelse med behandlingen av søknaden.

Statens helsetilsyn viser til at det i klageomgangen foreligger en ny erklæring fra søkers primærlege, og at det er innhentet journaler fra de omtalte klinikkene. Helsetilsynet mener at opplysningene som nå foreligger bekrefter Tilsynets tidligere vurderinger i saken, og opprettholder derfor sin tidligere tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 15

NN, født 1964, har søkt om billighetserstatning på grunnlag av feilbehandling ved sykehus etter brannskade. Han anfører at han har fått redusert bevegelse i høyre albue som følge av at han ble hengende 3-4 måneder i et stativ. Søker karakteriserer denne behandlingen som eksperimentell. Han er også påført lammelser i høyre kne, såkalt droppfot, som følge av at en bolt ble boret gjennom kneet.

Statens helsetilsyn uttalte at søker hadde fått en adekvat medisinsk behandling, og billighetserstatning ble ikke anbefalt. Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til denne vurderingen, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen vises det til en uttalelse fra en seksjonsoverlege ved X sykehus hvor det bl.a. fremgår at det er rimelig å anta at både brannskadene og den langvarige strekkbehandlingen kan være årsaken til bevegelsesinnskrenkningen i begge albuer.

Statens helsetilsyn peker på at det var nødvendig å ta i bruk en behandlingsmetode som ga tilgang til både ryggflaten og maven samtidig, og opprettholder sin tidligere tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 16

NN, født 1946, har søkt om billighetserstatning på grunnlag av påstått mangelfull offentligrettslig ansvarsforsikring for flyklubber som driver ervervs-messig flyging samt mangelfull oppfølging fra helsevesenet etter at søkers ektefelle og to barn omkom i en flyulykke i 1980.

Samferdselsdepartementet uttalte at det forhold at myndighetene ikke har valgt regler for forsikringsplikt, verken kan lede til erstatningsansvar eller ansees som så urimelig at det offentlige bør gi kompensasjon gjennom billighetserstatningsordningen. Helsetilsynet bemerket at det ikke forelå opplysninger om at de etterlatte i tiden etter ulykken ble avvist ved forsøk på å søke hjelp i helsevesenet. Billighetserstatning ble ikke anbefalt.

Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til disse vurderingene, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen fastholder søker at hun hadde et uheldig møte med helsevesenet.

Helsetilsynet og Samferdselsdepartementet fastholder sin tidligere tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 17

NN, født 1956, som er av omstreiferslekt, har søkt om billighetserstatning på grunnlag av mangelfull skolegang. Han ble utsatt for forskjellige straffemetoder under opphold på X arbeidskoloni.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet anså det godt gjort at søker hadde hatt manglende skolegang, og anbefalte billighetserstatning med kr 60 000. Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til denne vurderingen, og billighetserstatning ble tilkjent med kr 60 000.

I klagen anføres det at det bevilgede beløpet ikke er i samsvar med de forholdene han som barn levde under på X. Han kom til stedet fem år gammel og ble snart et offer for straffemetoder som for eksempel sengearrest i opptil to måneder og bikkjehalsbånd rundt halsen.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet kom til at den behandlingen søker hadde fått syntes å ha hatt alvorlige konsekvenser for ham, og anbefalte ytterligere kr 30 000 i billighetserstatning. Justisdepartementet sluttet seg til dette, og fremla saken for Billighetserstatningsutvalget på nytt.

Billighetserstatningsutvalget fant ikke de anførte forholdene på X tilstrekkelig bevist. Ytterligere billighetserstatning ble derfor ikke tilkjent.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 18

NN, født 1958, har søkt om billighetserstatning på grunnlag av mangelfull skolegang. Søkers familie var reisende. Han hevder å ha hatt svært lite skolegang og at han først lærte å lese og skrive i en alder av 35 år.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet viste til at søker har hatt skolegang ved minst tre ulike skoler. Skolegangen bar preg av stort fravær. Det ble ansett godtgjort at han ikke hadde fått den skolegangen han har hatt krav på, og det ble anbefalt billighetserstatning med kr 60 000. Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til denne vurderingen, og billighetserstatning ble innvilget med kr 60 000.

Søker klager over beløpets størrelse.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet opprettholder sin tidligere tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 19

NN, født 1950, har søkt om billighetserstatning på grunnlag av mangelfull skolegang med mye mobbing. Søkers familie var reisende.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet viste til at søker har gjennomført om lag seks og et halvt års skolegang av en syvårig grunnskoleopplæring. Det ble videre vist til at også andre uten hennes bakgrunn kunne bli utsatt for mobbing, og billighetserstatning ble ikke anbefalt. Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til denne vurderingen, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen vises det til tidligere anførsler.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet opprettholder sin tidligere tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 20

NN, født 1926, har søkt om billighetserstatning på grunnlag av mangelfull skolegang. Søkers familie var reisende.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet fant det dokumentert at søker har hatt skolegang i seks av sju skoleår, og billighetserstatning ble ikke anbefalt. Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til denne vurderingen, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen anføres det at skoleprotokollen ikke gir et riktig bilde av hva som var søkers situasjon i skoletiden.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet opprettholder sin tidligere tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 21

NN, født 1931, har søkt om billighetserstatning for tapt skolegang som følge av annen verdenskrig. Søker er samisk.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet viste til at det etter fast praksis ikke ytes billighetserstatning for forhold som skyldes krigssituasjon og anbefalte ikke billighetserstatning i dette tilfellet. Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til denne vurderingen, og billighetserstatning ble ikke innvilget.

I klagen anfører søker at avslaget er grunnet på mangelfull kulturkompetanse i tilknytning til nomadefolks levemåte og liten forståelse eller kunnskap om dagjeldende skolelovgivning.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet opprettholder sin tidligere tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 22

NN, født 1952, har søkt om billighetserstatning på grunnlag av feilplassering på spesialskole for evneveike. Det ble anført at søker ikke var evneveik.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet viste til at søker på den tiden hadde generelle lærevansker, og at han hadde behov for spesialundervisning. Departementet kunne ikke se at han var feilplassert, og billighetserstatning ble ikke anbefalt. Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til denne vurderingen, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen anføres det at det er dokumentert at søker har et normalt evnenivå.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet fastholder at søker hadde lærevansker på denne tiden, og at det derfor var riktig at han gikk på en spesialskole for elever med lærevansker. Departementet opprettholder derfor tidligere tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 23

NN, født 1955, har søkt om billighetserstatning på grunnlag av mangelfull skolegang. Han kan ikke lese og skrive, og dette kunne ha vært unngått dersom han hadde fått et adekvat undervisningsopplegg på et tidligere tidspunkt.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet innhentet en sakkyndig uttalelse hvor det etter en helhetsbetraktning av de skoletilbudene søker har fått, ikke ble anbefalt billighetserstatning. Departementet sluttet seg til konsulentens vurdering. Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til denne vurderingen, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen anfører søker at han var en kasteball i det offentlige systemet, og at ingen tok det reelle ansvaret for at han fikk den skolegangen og stabiliteten han trengte. I klagen fremkommer det opplysninger om at han også skal ha blitt seksuelt misbrukt.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet har på nytt fått saken vurdert av en sakkyndig, og finner ikke grunnlag for å endre sin tidligere tilråding.

Justisdepartementet presiserer at de udokumenterte påstandene om seksuelt misbruk eventuelt bør fremsettes gjennom egen søknad på dette grunnlaget. Anførselen om seksuelt misbruk er dermed ikke vurdert i klagebehandlingen.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 24

NN, født 1943, har søkt om billighetserstatning på grunnlag av mangelfull grunnskoleopplæring og feilplassering på X spesialskole. Videre har han anført at han ble utsatt for ulovlige straffereaksjoner ved spesialskolen.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet kunne ikke se at det forelå formelle feil ved innmeldingen til X spesialskole. Departementet anså det på bakgrunn av Sivilombudsmannens rapport om forholdene ved skolen, og opplysningene som kom frem i en straffesak i 1969, godt gjort at det hadde forekommet ulovlige straffereaksjoner ved skolen, men mente at disse på langt nær var av slike dimensjoner som søker anfører. Departementet konkluderte derfor med at det utfra den tids oppfatning ikke var gjort faglige eller formelle feil i forbindelse med overføringen av søker til X spesialskole, og billighetserstatning ble ikke anbefalt.

Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til denne vurderingen, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen hevder søker at både forhold rundt familien, Y skole og X spesialskole var uriktig fremstilt.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet har gjennomgått saken på nytt uten å finne grunnlag for å endre oppfatning, og opprettholder derfor den tidligere tilrådingen.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 25

NN, født 1953, har søkt om billighetserstatning for manglende oppfølging av hans lese- og skrivevansker i grunnskolen.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet viste bl.a. til at skolen allerede før skolestart etablerte en beredskap i forhold til søkers behov gjennom bistand fra skolepsykologtjenesten. Departementet påpekte også at han gjennom samtlige skoleår ble tildelt ekstratimer både innenfor og utenfor rammetimeantallet. Det er rimelig grunn til å anta at hans problemer skyldes vanskelige oppvekstvilkår. Billighetserstatning ble ikke anbefalt.

Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til denne vurderingen, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen anfører søker at offentlige myndigheter ikke gjorde nok for å lære ham elementære kunnskaper.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet opprettholder sin tidligere tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 26

NN, født 1947, har søkt om billighetserstatning på grunnlag av feilplassering ved spesialskole.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet viste til at den skriftlige dokumentasjonen fra søkers skoletid var mangelfull. Departementet uttalte at dagjeldende prosedyrer var fulgt og at nødvendige vedtak ble fattet uten bemerkninger fra skolestyret, overtilsynet og direktoratet som var pålagt legalitetskontroll i slike saker. Billighetserstatning ble ikke anbefalt.

Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til denne vurderingen, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen viser søker til at saken er ufullstendig fremført av departementene og at vurderingene av hans vansker og plasseringen ved spesialskolen for evneveike ikke er tilstrekkelig vektlagt.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet opprettholder sin tidligere tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 27

NN, født 1939, har søkt om billighetserstatning på grunnlag av redusert livskvalitet som følge av mangelfull skolegang.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet fant ikke dokumentasjon i saken som støttet søkers påstand om at han ikke hadde fått noe hjelp av lærerne. Departementet mente at søker var i samme situasjon som mange andre på den tiden, og billighetserstatning ble ikke anbefalt. Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til denne vurderingen, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

Søker krever i klagen belyst om det var satt av midler til hjelpetiltak i kommunen. Han er for øvrig ikke fornøyd med begrunnelsen for avslaget og fastholder at livskvaliteten hans er forringet som følge av dysleksi-plagene.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet viser til at det etter så mange år er vanskelig å finne dokumentasjon på om kommuner frivillig bevilget midler til spesialundervisning, og opprettholder sin tidligere tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 28

NN, født 1957, har søkt om billighetserstatning på grunnlag av mangelfull grunnskoleopplæring.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet uttalte at det var vanskelig å danne seg et bilde av søkers skolegang fordi det forelå så lite dokumentasjon i saken. Departementet stilte spørsmål ved at PP-tjenesten ikke var koplet inn tidligere, samtidig som det ble bemerket at en sakkyndig kunne ha bidratt til å klarlegge et eventuelt dysleksi-problem samt behov for støttetiltak. Samlet sett fant departementet likevel, på

bakgrunn av søkers relativt gode avgangsvitnemål, ikke grunnlag for å kritisere skolen for forsømmelser. Billighetserstatning ble ikke anbefalt.

Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til denne vurderingen, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen anfører søker at det ikke er innhentet tilstrekkelig dokumentasjon i saken. Han viser også til at han ble mobbet på skolen, og at hans mor var i kontakt med lærerne ved flere anledninger i forbindelse med mobbingen og hans lese- og skriveproblemer.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet peker på at de i klageomgangen har forsøkt å innhente ytterligere dokumentasjon, men uten resultat. Departementet finner ikke grunn til å klandre skolen for ikke å ha gitt hjelpeundervisning, og opprettholder sin tidligere tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 29

NN, født 1964, har søkt om billighetserstatning på grunnlag av en svært vanskelig oppvekst som i vesentlig grad skyldtes at faren hadde alkoholproblemer. Det ble også anført at det heftet mangler ved søkers grunnskoleopplæring.

Statens ungdoms- og adopsjonskontor viste til at kommunen hadde iverksatt enkelte hjelpetiltak overfor familien, men var ukjent med farens alkoholproblemer. Kontoret la til grunn at kommunen hadde vurdert søker og hans situasjon som "ikke pleietrengende" i den grad tiltak var nødvendig, og at barnevernet derfor ikke kunne sies å ha opptrådt kritikkverdig. Billighetserstatning ble ikke anbefalt. Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet viste til at skolesituasjonen synes å ha vært god og utviklende for søker, og billighetserstatning ble ikke anbefalt.

Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til forberedende organers vurdering og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen anfører søker at det er vanskelig for ham å dokumentere alt han har vært igjennom, og hevder at kommunen er så liten at de fleste kjenner hverandre og at det av den grunn ville være rart om kommunen ikke visste mer om farens alkoholmisbruk og søkers situasjon.

Statens ungdoms- og adopsjonskontor bemerker at det ikke har betydning for deres vurdering av søknaden at politiet visste om farens alkoholmisbruk, så lenge barnevernet ikke hadde kjennskap til forholdene. Statens ungdoms- og adopsjonskontor og Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet opprettholder tidligere tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 30

NN, født 1944, har søkt om billighetserstatning på grunnlag av kritikkverdige oppvekstvilkår ved X bar-

nehjem. Han skal ha blitt utsatt for en rekke avstraffelser og blitt pålagt tunge arbeidsoppgaver.

Statens ungdoms- og adopsjonskontor bemerket at det fantes lite dokumentasjon som kunne belyse søkers opphold på barnehjemmet, men fant det sannsynlig at hans historie var sann. Det ble derfor anbefalt billighetserstatning med kr 60 000. Justisdepartementet sluttet seg til denne vurderingen.

Billighetserstatningsutvalget fant saken tvilsom, men kom til at søknaden måtte avslås da man var henvist til kun å bygge på søkers egen fremstilling av fakta. Billighetserstatning ble etter dette ikke tilkjent.

I klagen anføres det at mishandlingen var mer alvorlig enn det som tidligere er fremkommet. Søker skal blant annet ha blitt utsatt for seksuelt misbruk.

Statens ungdoms- og adopsjonskontor tar Billighetserstatningsutvalgets uttalelse til etterretning, og finner det vanskelig å kritisere barnevernet ut fra den foreliggende dokumentasjonen. Det anbefales derfor at klagen ikke tas til følge.

Justisdepartementet viser til at påstandene om seksuelt misbruk er fremsatt for første gang i klageomgangen og at søker, dersom han ønsker denne anførselen realitetsbehandlet, bør fremsette egen søknad på dette grunnlaget.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 31

NN, født 1923, har søkt om billighetserstatning for senskader som følge av seksuelt misbruk. Skadevolder er oppgitt å være en tidligere nabo.

Justisdepartementet la til grunn at overgrepene hadde funnet sted, men fant det ikke tilstrekkelig sannsynliggjort at søkers psykiske skader i det vesentlige er en følge av de påståtte overgrepene. Søker ble pasient hos en psykolog henimot 50 år etter at overgrepene hadde funnet sted. Psykologen har avgitt erklæring på at han mener det er en klar årsakssammenheng mellom overgrepene og søkers problemer, men departementet fant det lite sannsynlig at det så lang tid etter at overgrepene fant sted er mulig å angi en sikker årsak til at pasienten i ung alder utviklet psykiske problemer. Billighetserstatning ble ikke anbefalt.

Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til departementets vurdering, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen vises det til at psykologen påviser årsakssammenheng mellom overgrepet og søkerens skader, og at det ikke kan være grunnlag for å trekke de faglige vurderingene i tvil.

Justisdepartementet opprettholder sin tidligere tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 32

NN, født 1946, har søkt om billighetserstatning for skader som følge av seksuelle overgrep. Skadevolder

er oppgitt å være hennes nå avdøde onkel. Videre hevder søker å være voldtatt av en person hun hadde møtt på en fest.

Justisdepartementet fant saken svært tvilsom, men kom til at det var tilstrekkelig sannsynliggjort at søker hadde vært utsatt for seksuelle overgrep fra sin onkel. Det ble lagt vesentlig vekt på overgrepens karakter samt at overgriperen hadde den daglige omsorgen for søkeren på overgrepstidspunktet, og Justisdepartementet anbefalte billighetserstatning med kr 100 000.

Billighetserstatningsutvalget tiltrådte Justisdepartementets vurdering. Utfra en sammenligning med praksis fra tilsvarende saker, ble imidlertid erstatningen satt til kr 80 000.

Under henvisning til sakens art og de følgende overgrepene har hatt for henne, klager søker over erstatningens størrelse.

Justisdepartementet opprettholder sin tidligere tilråding.

Komiteen slutter seg til Justisdepartementets anbefaling, og tilrår at erstatningsbeløpet settes til kr 100 000.

Sak nr. 33

NN, født 1945, har søkt om billighetserstatning av statskassen på grunnlag av økonomisk tap som følge av uriktig fastsettelse av farskap ved dom.

Justisdepartementet fremmet under tvil saken for Billighetserstatningsutvalget, og viste til at søker hadde fått en nominell tilbakebetaling etter barneloven § 62 av de bidragene som hadde vært innbetalt. Billighetserstatning kan ikke nyttes som et supplement til Rikstrygdeverkets tilbakebetalingsordning. Denne problemstillingen har tidligere vært forelagt Stortinget som konkluderte med at forholdene ikke gir grunnlag for billighetserstatning. Justisdepartementet fant dermed ikke grunnlag for å anbefale erstatning i dette tilfellet.

Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Justisdepartementets vurdering og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen vises det til at søker, grunnet lang saksbehandlingstid i Rikstrygdeverket, mistet muligheten til å prøve erstatningskravet for domstolene. Han mener videre at det er gjort grove saksbehandlingsfeil og at han har innbetalt et betydelig beløp til staten i form av urettmessige bidrag.

Justisdepartementet opprettholder sin tidligere tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 34

NN, født 1937, har søkt om billighetserstatning. Grunnlaget i denne omgang er mangelfull informasjon og misvisende påvirkning fra den medisinske rådgivningstjenesten ved X trygdekontor i forbindelse med krav om attføringsspenger. Dette har, sammen med sosi-

alkontorets saksbehandling, medført at hun i dag er uføretrygdet til tross for at hun stort sett er arbeidsfør. Søker er tidligere innvilget billighetserstatning med kr 20 000 på grunnlag av kritikkverdig behandling fra sosialkontoret.

Rikstrygdeverket fant det sannsynlig at søker hadde fått mangelfull informasjon om regelverket tilknyttet retten til attføringsspenger, men fant ikke grunnlag for påstanden om at den medisinske rådgivningstjenesten hadde forsøkt å presse henne til å undergi seg behandling. Forholdene samlet sett var etter Rikstrygdeverkets oppfatning ikke av slik karakter at det burde gi grunnlag for billighetserstatning.

Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Rikstrygdeverkets vurdering, og billighetserstatning ble ikke innvilget.

I klagen viser søker til tidligere anførsler.

Rikstrygdeverket opprettholder sin tidligere tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 35

NN, født 1950, har søkt om billighetserstatning etter at han mener seg tilstått uførepensjon på et for sent tidspunkt.

Rikstrygdeverket bemerket at søker etter deres vurdering er innvilget uførepensjon på korrekt tidspunkt. Rikstrygdeverket fant på denne bakgrunn ikke å kunne anbefale billighetserstatning. Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Rikstrygdeverkets vurdering, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen anføres det at han burde ha vært innvilget uførepensjon fra et tidligere tidspunkt.

Rikstrygdeverket viser til at han ble innvilget uførepensjon fra 1980 og at vilkårene for å innvilge fra et tidligere tidspunkt ikke forelå. Rikstrygdeverket opprettholder sin tidligere tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 36

NN, født 1938, har søkt om billighetserstatning på to grunnlag. Det ene er plager som påstås å være forårsaket av arbeidsmiljøet ved X fylkeskommune. Søker hevder at arbeidsgiver og bedriftshelsetjenesten ved manglende oppfølging hadde opptrådt kritikkverdig. Det andre er at Rikstrygdeverket fattet uriktig vedtak da hennes plager ikke ble godkjent som yrkesskade.

Kommunal- og regionaldepartementet la til grunn at søker er påført lidelser som synes å ha sammenheng med belastninger i arbeidssituasjonen. Departementet fant imidlertid ikke at vilkårene for billighetserstatning var oppfylt. Fra arbeidsgivers side var det igangsatt flere tiltak med tanke på å bedre situasjonen for å få henne tilbake til arbeidslivet. Departementet anbefalte på denne bakgrunn ikke billighetserstatning. Rikstrygdeverket viste til at søker hadde mottatt de ytelsene hun

hadde krav på fra trygdeetaten, og anbefalte ikke billighetserstatning.

Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til disse vurderingene, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen anføres det at saksfremstillingen fra Kommunal- og regionaldepartementet og Rikstrygdeverket er ufullstendig.

Kommunal- og regionaldepartementet og Rikstrygdeverket opprettholder sine tidligere tilrådinger.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 37

NN, født 1945, har søkt om billighetserstatning på grunnlag av forsinket diagnose og mangelfull behandling av et tretthetssyndrom, og at dette har medført et forverret sykdomsforløp. Hun anførte i tillegg at hun burde ha blitt innvilget full uførepensjon fra et tidligere tidspunkt.

Da "kronisk tretthetssyndrom" er vanskelig å diagnostisere, kunne verken leger eller trygdeetat etter Helsetilsynets mening kritiseres for at de ikke hadde vurdert muligheten for at søker hadde denne lidelsen. Helsetilsynet anbefalte på denne bakgrunn ikke billighetserstatning.

Rikstrygdeverket mente at vilkårene for å innvilge 100 pst. uførepensjon fra et tidligere tidspunkt ikke var tilstede, og viste til at vedtaket i sin tid ble klaget inn for Trygderetten som nektet klagen fremmet fordi den enstemmig fant at den ikke ville føre frem. Billighetserstatning ble på denne bakgrunn ikke anbefalt.

Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til forberedende instansers vurdering, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

Søker viser i klagen til at hun har hatt store helseplager siden tidlig barndom, og opprettholder anførselen om at uførepensjon burde vært innvilget fra et tidligere tidspunkt.

Statens helsetilsyn og Rikstrygdeverket opprettholder sine tidligere tilrådinger.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 38

NN, født 1941, har søkt om billighetserstatning til dekning av advokatutgifter han ble påført som følge av tvist om uførhetsgrad etter en ulykke. Søker tjenestegjorde i den internasjonale organisasjonen X, og ble utsatt for en meget alvorlig ulykke i forbindelse med tjenesteoppdrag i Y. X innrømmet kun erstatning basert på en uførhetsgrad på 50 pst. til tross for at samtlige legeerklæringer la til grunn at uførhetsgraden var 100 pst. Etter bistand fra advokat ble uførhetsgraden satt til 91 pst. X dekket imidlertid av prinsipielle grunner ikke søkers advokatutgifter.

Utenriksdepartementet mente at advokatutgiftene burde dekkes etter en analogi av forvaltningsloven § 36, og anbefalte billighetserstatning. Det ble ikke

angitt noe eksakt beløp. Justisdepartementet la til grunn at Utenriksdepartementet mente at søker burde gis erstatning tilsvarende advokatutgiftene i sin helhet, dvs. kr 246 863.

Justisdepartementet bemerket at billighetserstatningsordningen i utgangspunktet kun kommer til anvendelse der tap kan tilbakeføres til norske myndigheters forhold, og ikke fungerer som et alternativ til andre kompensasjonsordninger. Søker hadde søkt om fri rettshjelp og fått avslag. Departementet fant det ikke rimelig å bruke billighetserstatningsordningen til å overprøve vedtak etter rettshjelpsloven. Det ble også uttalt at det ikke var naturlig å yte billighetserstatning etter en analogisk anvendelse av forvaltningsloven § 36. Etter fast praksis gis ikke billighetserstatning for skade eller tap som følge av ulykker. Justisdepartementet fant på denne bakgrunn ikke grunnlag for erstatning.

Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Justisdepartementets vurdering, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen anfører søker at Justisdepartementets og Billighetserstatningsutvalgets begrunnelse for å avslå søknaden er urimelig.

Utenriksdepartementet og Justisdepartementet opprettholder sine respektive tidligere tilrådinger.

Komiteen tilrår etter en helhetsvurdering av de spesielle omstendighetene i denne saken at det ytes billighetserstatning. Komiteen anbefaler ut fra en skjønnsmessig vurdering at erstatningen settes til kr 100 000.

Komiteens tilråding

Komiteen viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

I

Klagen fra følgende tas til følge og innvilges billighetserstatning:

Sak nr. 1 NN kr 150 000
Sak nr. 12 NN kr 50 000
Sak nr. 32 NN kr 100 000
Sak nr. 38 NN kr 100 000

II

Klage fra følgende tas ikke til følge:

Sak nr. 2 NN
Sak nr. 3 NN
Sak nr. 4 NN
Sak nr. 5 NN
Sak nr. 6 NN
Sak nr. 7 NN
Sak nr. 8 NN
Sak nr. 9 NN

Sak nr. 10 NN
Sak nr. 11 NN
Sak nr. 13 NN
Sak nr. 14 NN
Sak nr. 15 NN
Sak nr. 16 NN
Sak nr. 17 NN
Sak nr. 18 NN
Sak nr. 19 NN
Sak nr. 20 NN
Sak nr. 21 NN
Sak nr. 22 NN
Sak nr. 23 NN
Sak nr. 24 NN
Sak nr. 25 NN
Sak nr. 26 NN

Sak nr. 27 NN
Sak nr. 28 NN
Sak nr. 29 NN
Sak nr. 30 NN
Sak nr. 31 NN
Sak nr. 33 NN
Sak nr. 34 NN
Sak nr. 35 NN
Sak nr. 36 NN
Sak nr. 37 NN

III

Beløpene føres til utgift over kap. 2309 Tilfeldige utgifter, post 1.

Oslo, i justiskomiteen, den 1. februar 2001

Kristin Krohn Devold
leder

Vidar Bjørnstad
ordfører

Jan Simonsen
sekretær